

Józef Czerniak

na Józkową nutę

dziesięć bardzo łatwych marszy myśliwskich
na dwa plesy i dwa parforsy

część II

Kalisz 2021

Król myśliwskiego marsza. Józef Czerniak

Chociaż kompozytorska działalność Józefa Czerniaka (ur. 1955) nie jest długa, to w dzieje polskiej muzycznej kultury łowieckiej wpisał się stworzeniem ponad 40 marszy na naturalne rogi myśliwskie. Ale za nim stał się „królem myśliwskiego marsza”, swoją muzyczną karierę rozpoczął w młodym wieku pobierając naukę gry na trąbce w liceum muzycznym. Po ukończeniu studiów w poznańskiej Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej (obecnie Akademia Muzyczna) przenosi się na stałe do Kalisza.

W 1979 zostaje członkiem Filharmonii Kaliskiej. Jako artysta muzyk gra w orkiestrze, uczy w instytucjach muzycznych gry na trąbce, prowadzi orkiestry dęte w Ostrowie Wielkopolskim i okolicach. W czasie studiów, za sprawą prof. Stefana Stuligrosza, zainteresował się śpiewem chóralnym. Bardzo często brał udział w dodatkowych zajęciach z chóralityki prowadzonych przez Profesora. Zdobyta u Mistrza wiedza przydała się po latach przy dyrygowaniu chórmi działającymi przy miejscowych parafiach. Szczególnie związał się z kościelnym chórem „Lira”, którym dyryguje od ponad 30. lat, odnosząc artystyczne sukcesy.

Muzyka myśliwska pojawiła się w życiu Józefa Czerniaka dopiero w 1993 roku. Został wtedy poproszony przez Macieja Strawę, późniejszego wieloletniego prezesa Klubu Sygnalistów Myśliwskich PZŁ, o wspólne poprowadzenie kursu nauki sygnałów myśliwskich. Był to czas, kiedy zaczęła znowu odżywać idea utworzenia klubu sygnalistów myśliwskich, zbliżały się również obchody 70-lecia PZŁ i nadchodziła pora przygotowań do Ogólnopolskiego Konkursu Sygnalistów Myśliwskich w Pszczynie. Nastąpiła wzmożona aktywność naszych trębaczy myśliwskich, a co za tym idzie, zainteresowanie grą sygnałów. Tymi tematami Strawa zaraził swojego kolegę Józefa. I tak z czasem muzyka łowiecka stała się jego pasją, trwającą do obecnej chwili. Został jej wielkim admiratorem.

Jako juror sygnalistki nominowany przez Zarząd Główny PZŁ bierze udział w wielu konkursach, przeglądach, festiwalach. W 2014 roku wraz z Ośrodkiem Kultury Leśnej w Gołuchowie organizuje coroczne Międzynarodowe Festiwale Kultury Leśnej i Łowieckiej. Przy kaliskim Zarządzie Okręgowym PZŁ, nie będąc myśliwym, w 1996 roku tworzy i prowadzi zespół sygnalistów o nazwie „Złoty róg”. W niedługim okresie ta muzyczna gromada zyskuje na tyle wysoki poziom, że coraz częściej jest zapraszana do upiększania swą grą różnych uroczystości. Uczestniczą w wielu konkursach, w tym na najważniejszym ogólnopolskim konkursie „O Róg Wojskiego”. Zdobywają nagrody i wyróżnienia zarówno w kategorii solistów jak i zespołowej.

Niewyczerpalna aktywność Józefa Czerniaka zaowocowała powołaniem do życia kilka zespołów działających przy Nadleśnictwie Syców, Przedborów, Taczanów, Grodziec, Kalisz. Muzyką uświetniali akcję sadzenia Dębów Papieskich. To wzniosłe działanie zainicjowali leśnicy w 2004 roku podczas pielgrzymki do Watykanu, gdzie Ojciec Święty Jan Paweł II poświęcił żółędzie pochodzące z najstarszego dębu w Polsce – 700-letniego „Dębu Chrobry” rosnącego w okolicach Szprotawy. Wówczas z ust Papieża padły słowa: Niech Wasza praca pomoże uratować piękno polskich lasów dla dobra naszej Ojczyzny i jej mieszkańców... Z poświęconych żółędzi wyhodowano 500 sadzonek, a drzewka rozdysponowano po całej Polsce.

Do roku 2020 Józef Czerniak przeznaczał swój czas na opracowania na zespoły myśliwskie muzyczne pomysły swojego przyjaciela-sygnalisty Romana Idzikowskiego. W tym okresie zrodziła się idea stworzenia bardzo łatwych utworów przeznaczonych dla początkujących zespołów myśliwskich. Ten wytrawny muzyk-pedagog zdawał sobie sprawę z faktu, że do tej pory w polskiej muzycznej literaturze łowieckiej bardzo mało było takich kompozycji.

Podczas trwania pandemii koronawirusa i związanej z tym społeczną stagnacją, nadarzyła się okazja, aby wreszcie zająć się tym odkładanym z braku czasu tematem. I tak zaczęła

powstawać muzyka łatwa do grania i przyjemna do słuchania. Niemalże codziennie spod pióra kompozytora wychodził jakiś nowy utwór. W połowie lipca 2020 roku po raz pierwszy w polskiej muzycznej literaturze łowieckiej pojawia się zbiorek prostych kompozycji przeznaczonych na zespół naturalnych rogów myśliwskich (2 plesy i 2 parforsy) zatytułowany „Dziesięć bardzo łatwych marszy”. We wrześniu 2021 roku powstaje następny zeszyty z bardzo łatwymi marszami pt. „na Józkową nutę”. Dwa ostatnie marszowe zeszyty Józef Czerniak komponuje w 2022 roku; są to „maszerował Józef knieją” i utwory o dużym stopniu trudności „Co Józkowi w duszy gra”. W każdym marszowym zeszycie zamieszczonych zostało 10 utworów, gdzie oprócz oznaczeń tempa nie ma żadnych znaków dynamicznych ani artykulacyjnych. Kompozytor uczynił to z całą premedytacją, nadając marszowym zeszytom rodzaj zespołowych wprawek, tworząc przestrzeń dla wykonawców do muzycznej interpretacji. Eksplozje twórcze Józefa Czerniak w istotny sposób przyczyniły się do wzbogacenia repertuaru edukacyjnego dla nowo powstających zespołów sygnalistów, a więc kompozycji, których deficyt był tak bardzo wyczuwalny w naszej nutotece myśliwskiej. Ale za nim powstały wymienione 4 marszowe zbiorki, na początku maja 2020 roku powstaje „Marsz-Polka” na dwa plesy i parfors, i na początku czerwca „Marsz koncertowy” na trzy plesy i dwa parforsy – kompozycja bardzo trudna, zawierająca bogactwo dynamiczne i artykulacyjne wymagające od grających bardzo dużych umiejętności wykonawczych.

W dorobku kompozytorskim „króla myśliwskiego marsza” znalazł się żarcik muzyczny „Przysmak bociana” (2020), koncertowy „Poznański walczyk” (2020) na parfors solo z towarzyszeniem zespołu naturalnych myśliwskich rogów dedykowany przyjacielowi z Poznania, „Wariacje na temat sygnału »Całość«” (2020) .

Rok 2022 przynosi kilka ciekawych różnorodnych dzieł. „Szczekanie starego kozła” wymaga od grających bardzo dużej sprawności warsztatowej. Sarny wydają z siebie głos przypominający szczekanie psa (stare kozły czynią tak rzadziej). Muzyczne „szczekanie” pojawia się na początku kompozycji poprzez zastosowanie odpowiedniego rodzaju dynamiki tzw. sforzanta. W humoresce „Po polowaniu na zające” na zespół naturalnych rogów myśliwskich, w tym zabawnym utworze, na początku przewija się przez różne głosy fragment sygnału „Zając na rozkładzie”. Również z wybranych fragmentów, tym razem różnych współcześnie używanych sygnałów myśliwskich, składa się utwór „Instant myśliwski. Bigos sygnałów myśliwskich”. W dorobku kaliskie twórcy pojawił się pełen uroku „Walc znad Prosný”. Jedną z najstarszych form wielogłosowych jest kanon. Polega on na tym, że każdy instrument gra (lub głos śpiewa) tę samą melodią, ale poszczególne głosy wchodzą w określonym odstępie czasowym.

W polskiej muzycznej literaturze łowieckiej kanony autorstwa Józefa Czerniaka są najprawdopodobniej pierwszymi i jedynymi takimi kompozycjami przeznaczonymi na naturalne rogi myśliwskie. Najpierw powstał „Kanon trzygłosowy” na jednorodne rogi myśliwskie (3 plesy lub 3 parforsy), potem „Kanon czterogłosowy” i „Wariacja-Kanon-Finał” na dwa plesy i dwa parforsy. W tej ostatniej kompozycji przez zdecydowanie większość utworu prowadzony jest muzyczny dialog pomiędzy głosem pierwszego plesa i pierwszego parforsa, i dopiero w Finale włączają się pozostałe instrumenty (tutti).

Józef Czerniak - „król myśliwskiego marsza” na Walnym Zebraniu Członków Klubu Sygnalistów Myśliwskich PZŁ w Radzyminie w dniu 9 czerwca 2023 roku został wybrany wiceprezesem Klubu. Stał się też członkiem Komisji Muzycznej KSM - najważniejszego organu decydującego o polskiej muzyce myśliwskiej.

Krzysztof Marcelli Kadlec

Od autora

Zbiór marszy na naturalne rogi myśliwskie „na Józkową nutę” część II powstał w związku z brakiem tego rodzaju muzycznej literatury w Polsce i przeznaczony jest dla tych wszystkich, którzy grają sygnały myśliwskich na poziomie klasy C. Te krótkie i łatwe utwory nadają się do oprawy różnych uroczystości zarówno w przemarszach jak i występach. Marsze napisane są w skali c^1 - g^2 , czyli dla sygnalisty potrafiącego wykonać podstawowe sygnały np. „Zakaz strzału w miot”, „Koniec polowania” itp. Materiał nutowy opiera się na: metrum ćwierćnutach ósemkach pauzach ćwierćnutowych fermacie . Ta prosta forma zapisu przyczyni się do szybszego opanowania języka muzycznego, czyli posługiwania się nutami. Chociaż dynamika należy do bardzo istotnych elementów muzyki, to na etapie wstępnym najważniejszym jest skupienie się grających na prawidłowym wydobywaniu dźwięków. Należy zwrócić uwagę na właściwe operowanie oddechem oraz czystością intonacyjną. Opanowanie zamieszczonych w zbiorze marszy powinny zachęcić sygnalistów do dalszego artystycznego rozwoju, a w konsekwencji sięganie do coraz trudniejszych zarówno sygnałów jak i muzyki myśliwskiej.

Józef Czerniak

Marsz nr 11

♩ = 100

Ples 1

Ples 2

Parfors I

Parfors II

Musical score for the first system of 'Marsz nr 11'. The score is written for four parts: Ples 1, Ples 2, Parfors I, and Parfors II. The time signature is 2/4. The tempo is marked as ♩ = 100. The melody for Ples 1 and Ples 2 is a simple sequence of quarter notes. The melody for Parfors I is more complex, featuring eighth and sixteenth notes. The melody for Parfors II is a simple sequence of quarter notes.

9

1

2

PI

P II

Musical score for the second system of 'Marsz nr 11'. The score is written for four parts: 1, 2, PI, and P II. The time signature is 2/4. The tempo is marked as ♩ = 100. The melody for 1 and 2 is a simple sequence of quarter notes. The melody for PI is more complex, featuring eighth and sixteenth notes. The melody for P II is a simple sequence of quarter notes.

Marsz nr 11

17

1

2

PI

PII

This system contains measures 17 through 24. It features four staves: 1 (First Violin), 2 (Second Violin), PI (Piano I), and PII (Piano II). Measures 17-23 are marked with a box containing the number 17. The music is in 2/4 time. The first violin part has a melodic line with eighth and quarter notes. The second violin part has a similar melodic line. The piano parts provide harmonic support with eighth and quarter notes. The system ends with a double bar line at measure 24.

25

1

2

PI

PII

This system contains measures 25 through 32. It features the same four staves as the previous system. Measures 25-31 are marked with a box containing the number 25. The musical notation continues with similar patterns of eighth and quarter notes. The system concludes with a double bar line at measure 32.

Marsz nr 12

♩ = 100

Ples 1

Ples 2

Parfors I

Parfors II

The first system of the musical score for 'Marsz nr 12' consists of four staves. The top two staves, 'Ples 1' and 'Ples 2', are in treble clef and contain eighth and sixteenth notes. The bottom two staves, 'Parfors I' and 'Parfors II', are in treble clef and contain eighth notes. The time signature is 2/4, and the tempo is marked as ♩ = 100. Each staff ends with a repeat sign (:).

9

1

2

PI

PII

The second system of the musical score for 'Marsz nr 12' consists of four staves. The top two staves, '1' and '2', are in treble clef and contain eighth and sixteenth notes. The bottom two staves, 'PI' and 'PII', are in treble clef and contain eighth notes. The time signature is 2/4. Each staff begins with a repeat sign (:). The staff labeled '1' has a box with the number '9' above it.

Marsz nr 13

♩ = 100

Ples 1

Ples 2

Parfors I

Parfors II

Musical score for the first system of 'Marsz nr 13'. It features four staves: Ples 1, Ples 2, Parfors I, and Parfors II. The time signature is 2/4. Ples 1 and Ples 2 have a melody of eighth and sixteenth notes. Parfors I and II play a simple bass line of quarter notes. The system ends with a double bar line and repeat dots.

9

1

2

PI

P II

Musical score for the second system of 'Marsz nr 13'. It features four staves: 1, 2, PI, and P II. The time signature is 2/4. Staves 1 and 2 continue the melody from the first system. PI and P II continue the bass line. A box with the number 9 is at the start of staff 1. The system ends with a double bar line and repeat dots.

Marsz nr 14

♩ = 100

Ples 1

Ples 2

Parfors I

Parfors II

9

1

2

PI

P II

Marsz nr 14

17

1

2

PI

P II

This system contains measures 17 through 24. It features four staves: two for woodwinds (labeled 1 and 2) and two for pianos (labeled PI and P II). All staves are in treble clef. The woodwind parts play a melody of eighth and sixteenth notes with occasional rests. The piano parts provide a harmonic accompaniment with chords and moving lines. The system concludes with a double bar line at the end of measure 24.

25

1

2

PI

P II

This system contains measures 25 through 32. It features the same four staves as the previous system. The musical notation continues with similar rhythmic patterns. The system concludes with a double bar line at the end of measure 32.

Marsz nr 15

♩ = 120

Ples 1

Ples 2

Parfors I

Parfors II

The first system of the musical score for 'Marsz nr 15' consists of four staves. The top two staves are labeled 'Ples 1' and 'Ples 2', and the bottom two are 'Parfors I' and 'Parfors II'. All staves are in 2/4 time. The tempo is indicated as quarter note = 120. The music is written in treble clef. The first staff (Ples 1) starts with a quarter rest, followed by a series of eighth and sixteenth notes. The second staff (Ples 2) starts with a quarter note, followed by eighth and sixteenth notes. The third staff (Parfors I) starts with a quarter note, followed by eighth and sixteenth notes. The fourth staff (Parfors II) starts with a quarter note, followed by eighth and sixteenth notes. The system ends with a double bar line.

9

1

2

PI

P II

The second system of the musical score for 'Marsz nr 15' consists of four staves. The top two staves are labeled '1' and '2', and the bottom two are 'PI' and 'P II'. All staves are in 2/4 time. The tempo is indicated as quarter note = 120. The music is written in treble clef. The first staff (1) starts with a quarter rest, followed by a series of eighth and sixteenth notes. The second staff (2) starts with a quarter note, followed by eighth and sixteenth notes. The third staff (PI) starts with a quarter note, followed by eighth and sixteenth notes. The fourth staff (P II) starts with a quarter note, followed by eighth and sixteenth notes. The system ends with a double bar line.

Marsz nr 15

17

1

2

PI

P II

This system contains measures 17 through 24. It features four staves: 1 (first violin), 2 (second violin), PI (first piano), and P II (second piano). All staves are in treble clef. The key signature has one sharp (F#). The music consists of eighth and sixteenth notes, with rests. Measures 17-24 show a rhythmic pattern where the first two staves have more active lines than the piano parts, which often have rests.

25

1

2

PI

P II

This system contains measures 25 through 32. It features the same four staves as the previous system. The musical notation continues with similar rhythmic patterns. A double bar line is present at the end of measure 32, indicating the end of the system.

Marsz nr 16

♩ = 112

Ples 1

Ples 2

Parfors I

Parfors II

9

1

2

PI

P II

Marsz nr 17

♩ = 112

Ples 1

Ples 2

Parfors I

Parfors II

9

1

2

PI

P II

Marsz nr 18

♩ = 100

Ples 1

Ples 2

Parfors I

Parfors II

9

1

2

PI

P II

Marsz nr 19

♩ = 100

Ples 1

Ples 2

Parfors I

Parfors II

The first system of the musical score for 'Marsz nr 19' consists of four staves. The top staff, labeled 'Ples 1', has a treble clef and a 2/4 time signature. It contains a melody of eighth and sixteenth notes. The second staff, labeled 'Ples 2', also has a treble clef and a 2/4 time signature, with a similar melodic line. The third staff, labeled 'Parfors I', has a treble clef and a 2/4 time signature, featuring a more complex rhythmic pattern with many sixteenth notes. The bottom staff, labeled 'Parfors II', has a treble clef and a 2/4 time signature, with a simpler melody of eighth notes. All four staves end with a double bar line and repeat dots.

9

1

2

PI

PII

The second system of the musical score for 'Marsz nr 19' consists of four staves. The top staff, labeled '1', has a treble clef and a 2/4 time signature. It contains a melody of eighth and sixteenth notes. The second staff, labeled '2', also has a treble clef and a 2/4 time signature, with a similar melodic line. The third staff, labeled 'PI', has a treble clef and a 2/4 time signature, featuring a more complex rhythmic pattern with many sixteenth notes. The bottom staff, labeled 'PII', has a treble clef and a 2/4 time signature, with a simpler melody of eighth notes. All four staves end with a double bar line and repeat dots.

Marsz nr 20

♩ = 100

Ples 1

Ples 2

Parfors I

Parfors II

Musical score for the first system of 'Marsz nr 20'. The score is written for four parts: Ples 1, Ples 2, Parfors I, and Parfors II. The time signature is 2/4. The tempo is marked as quarter note = 100. Ples 1 and Ples 2 have a melody with a repeat sign and a fermata. Parfors I and Parfors II have a rhythmic accompaniment.

7

1

2

PI

P II

Musical score for the second system of 'Marsz nr 20'. The score is written for four parts: 1, 2, PI, and P II. The time signature is 2/4. The tempo is marked as quarter note = 100. The first measure of the first staff is marked with a box containing the number 7. The melody continues in the first two staves, and the rhythmic accompaniment continues in the last two staves.

Marsz nr 20

13

1

2

PI

P II

This system contains measures 13 through 20. It features four staves: two for woodwinds (labeled 1 and 2) and two for pianos (labeled PI and P II). All staves are in treble clef. The music is in 2/4 time. Measures 13-14 show a melodic line in the woodwinds with a descending eighth-note pattern. Measures 15-16 show a more active melodic line with eighth and sixteenth notes. Measures 17-18 show a return to a simpler melodic line. Measures 19-20 end with a half rest in the woodwinds and a quarter rest in the pianos.

21

1

2

PI

P II

This system contains measures 21 through 28. The instrumentation remains the same. Measures 21-22 show a more complex melodic line with eighth and sixteenth notes. Measures 23-24 show a continuation of this active melodic line. Measures 25-26 show a return to a simpler melodic line. Measures 27-28 end with a half rest in the woodwinds and a quarter rest in the pianos.

29

1

2

PI

P II

This system contains measures 29 through 36. The instrumentation remains the same. Measures 29-30 show a continuation of the active melodic line. Measures 31-32 show a return to a simpler melodic line. Measures 33-34 show a continuation of the active melodic line. Measures 35-36 end with a half rest in the woodwinds and a quarter rest in the pianos.

Wydano przy wsparciu:

Hodowla Bażantów łownych w Klonie
Pheasant Farm in Klon
Klon 63 , 63-524 Czajków, POLAND
www.bazanty.pl, e-mail: info@bazanty.pl